MAATALOUS

Suomen maataloutta ei saa kuristaa parin prosentin takia. Toki olemme mukana talkoissa, mutta meren toipuminen vaatii aikaa ja yhteistyötä. **YMPÄRISTÖJOHTAJA LIISA PIETOLA, MTK**

KERÄÄJÄKASVI

Valkoapila sitoo ilmasta typpeä juuribakteereillaan. Se pystyy kuitenkin myös sitomaan maassa olevaa liukoista typpeä.

Liukoisen typen sitoja

Kerääjäkasvien päätehtävä on sitoa maasta viljelykasvilta yli jäävää liukoista typpeä. Kerääjäkasvi voidaan kylvää joko keväällä varsinaisen viljelykasvin aluskasviksi tai aikaisin korjattavan satokasvin jälkeen. **Aluskasvit jätetään** kasvamaan varsinaisen viljelykasvin korjuun jälkeen. **Typensidonnan lisäksi** kerääjäkasvit ylläpitävät maan rakennetta, lisäävät maan multavuutta ja mikrobitoimintaa sekä parantavat maan muokkautuvuutta. **Kerääjäkasveista voi** olla hyötyä myös kasvinsuojelussa. Ne kilpailevat rikkakasvien kanssa ja voivat pienentää kasvitauti- ja tuholaispainetta. **Keväällä lopetettava** kasvusto lisää talviaikaista kasvipeitteisyyttä.
Lähde: Ravinnehuuhtoumien hallinta -hanke (Raha)

Kerääjäkasvit sieppaavat liukoisen typen talteen

Kerääjäkasvien viljely on hyötyihin nähden vähäistä, harmittelevat asiantuntijat.

KANGASALA (MT)
Alus- ja kerääjäkasvit parantaisivat peltojen ravinnetaloutta ja monipuolistaisivat viljelyä Etelä-Suomen voimaperäisesti viljellyillä pelloilla. Tähän asti niitä on kuitenkin viljelty varsin vähän, kertoo Pro Agria Etelä-Suomen palvelupäällikkö **Sari Hiltunen**.

Kerääjäkasvien tarkoituksena on erityisesti sitoa varsinaiselta viljelykasvilta yli jäävää liukoista typpeä. Näin ne vähentävät ravinteiden valumia vesistöihin.

Samalla kalliita ravinteita säästetään varsinaiseen tarkoitukseensa eli viljelykasvien käyttöön seuraavana kasvukautena, Hiltunen muistuttaa.

Aluskasveja voidaan viljellä yhdessä varsinaisen viljelykasvin kanssa. Aluskasvina viljeltävän kasvin annetaan jatkaa kasvuaan varsinaisen viljelykasvin sadonkorjuun jälkeen.

Kerääjäkasvit kylvetään sadonkorjuun jälkeen.

Viljalohkolla kasvukaudella on varsin pitkä jakso, jolloin varsinainen viljelykasvi ei sido typpeä. Viljoilla juuristo alkaa kuolla jo tuleentumisvaiheessa, kertoo Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen MTT:n vanhempi tutkija **Hannu Känkänen**.

Kasvuaan jatkava aluskasvi sitoo maahan jäävää typpeä sekä viljakasvuston tuleentuessa että sadonkorjuun jälkeen.

Kerääjäkasvit mukaan ympäristökorvaukseen

Ravinteiden sitomisen lisäksi aluskasveilla on monenlaisia hyötyjä sekä pellolle että ympäristölle.

”Eroosioherkkyys vähenee, ja juuristo kuohkeuttaa maata. Mururakenne paranee, kun kasvien juuret lisäävät eloperäisen aineksen määrää maassa. Kun maan rakenne on kunnossa, ravinnetalous paranee.”

Suotuisien ympäristövaikutustensa ansiosta kerääjäkasvien viljely on ollut yhtenä valinnaisena toimenpiteenä myös ympäristötuessa.

”Valitettavasti sen tukitaso ei ole ollut riittävän houkuttleva”, Hiltunen harmittelee.

Kerääjäkasvit ovat tulossa jossain muodossa myös uuden ohjelmakauden ympäristökorvausjärjestelmään.

”Sitä valmistelleissa työryhmissä on ollut kiinnostusta kerääjäkasvien viljelyyn. Siihen varattavista rahamääristä ei kuitenkaan ole vielä tietoa”, Känkänen kertoo.

Tuloksena vahva juuristo ja hyvä mururakenne

Aluskasvien tuomia hyötyjä esiteltiin viime viikon perjantaina Kangasalan Sahalahdessa **Tarmo Keskisen** tilalla Pro Agria Etelä-Suomen Ympäristökompassi-hankkeen tilaisuudessa.

Hiltusen kaivamassa kuopassa nähdään, että maassa on vahva ja runsas elävä juuristo.

Maan rakennetta voidaan selvittää penetrometrilla eli maan tiiviysmittarilla. Kun laite painetaan maahan, mittarin viisari osoittaa tiivistymisen asteen. Vihreällä alueella tiivistymisongelmaa ei ole.

”Maa murenee tosi hyvin. Tosi multavan oloista”, Hiltunen analysoi.

Keskisellä on kokemuksia aluskasvien viljelystä vuodesta 2007 asti. Aluskasvien viljely tuli tuolloin ympäristötuen toimenpiteeksi.

Tilalla viljellään siemeneksi timoteitä ja ohraa. Lisäksi viljelykierrossa on vehnää ja tänä vuonna ensi kerran rapsia.

JUHANI REKU

Alus- ja kerääjäkasveja testataan Pirkanmaalla typpisieppareina

KANGASALA (MT)
Pro Agria Etelä-Suomi käynnisti viime vuonna Pirkanmaalla kolmivuotisen Ympäristökompassi-hankkeen, joka tähtää maatalouden vesistökuormituksen vähentämiseen.

Hankkeessa kartoitetaan keinoja sekä valuma-aluekohtaisesti että tilatasolla.

Yksi keinoista on kerääjäkasvien viljely, jota Pirkanmaalla on tänä vuonna testattu useilla havaintokokeilla, kertoo Pro Agria Etelä-Suomen kasvinviljelyagronomi **Ritva Tolppa**.

Kerääjäkasveja on kylvetty sekä keväällä aluskasviksi että yhdellä tilalla sadonkorjuun jälkeen varhaisperunalohkolle.

”Varhaisperunalohkolle heinäkuun lopussa kylvetty öljyretikka oli syyskuussa metrin korkuista ja paraikaa se kukkii. Myöhemmin syksyllä kasvusto murskataan ja kynnetään osalla lohkosta, osa jätetään talveksi pystyyn. Näin pystytään vertaamaan vaikutusta liukoisen typen määrään.”

Eri puolille Pirkanmaata perustetuille aluskasvikokeille on puolestaan kylvetty keväällä yksi- ja monivuotisia raiheiniä sekä yksin että yhdessä valkoapilan kanssa.

Varsinaisena viljelykasvina havaintokokeilla on eri viljoja.

JUHANI REKU

MARKKU VUORIKARI

Tarmo Keskinen (taustalla) on viljellyt ohralohkollaan timoteitä ja valkoapilaa aluskasvina. Sari Hiltunen esittelee kuopan avulla, miten aluskasvit ovat parantaneet maan rakennetta.

MTK: Peltomaa vuotaa aina

MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** korostaa sadon merkitystä ravinteiden sidonnassa. Mitä suurempi sato, sen enemmän fosforia ja typpeä sitoutuu kasveihin.

Silti on huomattava, että peltohehtaarilta karkaa 20 kiloa typpeä ja 1,5 kiloa fosforia sadosta riippumatta.

Ympäristö hyötyy hyvästä sadosta

Tutkimusten mukaan keskimääräiseltä suomalaiselta viljapeltohehtaarilta huuhtoutuu vuosittain veden mukana noin 15 kiloa typpeä ja haihtuu viisi kiloa.

Tonni viljaa puolestaan sitoo 20 kiloa typpeä. Kuusi tonnia sitoo siis 120 kiloa, eikä yhtään enempää. Perusvalunta ja -haihdunta säilyvät, koska maassa on pieneliötoimintaa ja tonneittain eloperäistä typpeä.

Fosforia puolestaan valuu peltohehtaarilta runsas kilo vuodessa. Siitä alle puoli kiloa on vesistöjä rehevöittävässä muodossa. Fosforia valuu maan kasvukunnosta huolimatta. Viljatonniin sitoutuu 3,5 kiloa fosforia.

”Näiden lukujen perusteella on järkevää keskittyä tuottamaan mahdollisimman hyvä ja optimaalinen sato”, Pietola toteaa.

Vesien- ja monimuotoisuuden suojelutoimet pitäisi Pietolan mielestä keskittää vesistöjen reunoille ja heikkotuottoisille lohkoille.

Suuren sadon saamiseksi on huolehdittava maan kasvukunnosta. Ravinnepäästöt lisääntyvät, jos maan rakenne on huono ja vettynyt eikä vilja kasva.

Ongelma on, että Suomessa on paljon huonokuntoisia peltoja. Pietolan mukaan siihen on johtanut vuokraviljely, jota harjoitetaan kolmanneksella pelloista.

”Niin omistajan, vuokralaisen kuin yhteiskunnankin pitäisi satsata maan kasvukuntoa ylläpitäviin toimiin.”

Suomen osuus päästöistä mitätön

Itämeren suojelukomissio Helcom tiukensi vastikään maakohtaisia tavoitteita ravinnepäästöjen vähentämiseksi. Ne ovat Pietolan mielestä Suomen osalta epärealistiset.

Suomen ravinnepäästöt ovat alle kymmeneksen koko Itämeren kuormituksesta. Uusien päästövähennysten osuus on pari prosenttia.

”Suomen maataloutta ei saa kuristaa parin prosentin takia. Toki olemme mukana talkoissa, mutta meren toipuminen vaatii aikaa ja yhteistyötä. Maatalous ei ole ratkaisijan roolissa”, Pietola toteaa.

KATJA LAMMINEN

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*

Ravinteiden sitoutuminen satoon ja vuodot maasta

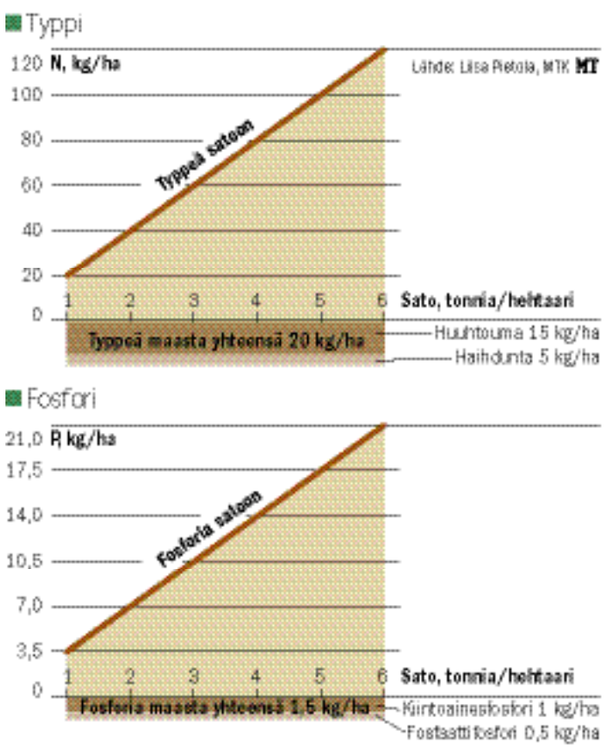

AVANT 2013 Syyskampanja
Avant 528
19.950 alv 0%
Made in Finland
Sisältää: 6-toimisen joystickin ja työtehopaketin:
Puomin vakaaja, lohkolämmitin, ajonvapautusventtiili, työvalosarja
Kampanja-aika: 15.9. - 15.12.2013
AVANT AGRI MARKET
www.avant.fi

HORSCH Farming with passion
Pronto DC
KYLVÖTEKNIIKAN TULEVAISUUTTA JO TÄNÄÄN
Terrano
MAANMUOKKAUKSEN TULEVAISUUTTA JO TÄNÄÄN
Nyt on edullisin aika ensi kevään hankinnoille.
TOIMI NYT
ja varmista omasi saatavuus!
TINKIMÄTÖNTÄ LAATUA MUOKKAUKSEEN JA KYLVÖÖN
Pronto DC on monipuolinen ja kompakti kylvökone. Pieni massa ja suuri säiliötilavuus. Maksimaalinen suorituskyky ja kylvön laatu. Tarkka kylvö kynnettyyn, kevytmuokattuun tai muokkaamattomaan maahan.
Pronto-mallien hinnat alkaen:
Pronto 3 DC, 52 440€,
Pronto 4 DC, 59 970€,
Pronto 6 DC, 88 890€, hinnat ALV 0%
Terrano-kultivaattorit ovat riittävän järeitä vaativimpiinkin tarpeisiin. Työleveys mallista riippuen 3 – 7,5 metriä. Erinomainen kasvijätteen multaus kaikissa olosuhteissa. Vetotehon tarve alimmillaan vain 120 hv. Lyhyt, kompakti ja lähes huoltovapaa rakenne. Monipuolinen mallivalikoima.
Terrano-mallien hinnat alkaen,
Terrano 3 FX, 15 170€,
Terrano 4 MT, 50 950€, Hinnat ALV 0%
Y-Agron löydät seuraavilta paikkakunnilta:
Alavus ☎ 06 511 1841 • Aura ☎ 02 277 8116 • Eura ☎ 02 865 1345
Huittinen ☎ 02 565 005 • Hämeenlinna ☎ 03 653 3946 • Inkoo ☎ 010 841 3306
Joensuu ☎ 040 900 9538 • Jyväskylä ☎ 014 676 105 • Kannus ☎ 044 085 0877
Kauhava ☎ 06 434 0064 • Kouvola ☎ 040 900 9537 • Lahti ☎ 03 735 4700
Laitila ☎ 02 851 800 • Nivala ☎ 08 443 877 • Nurmijärvi ☎ 09 2764 550
Salo ☎ 02 722 1133 • Urjala ☎ 03 546 6510
Y-Agro